

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 101/15
V Luxemburgu 15. septembra 2015

Rozsudok vo veci C-67/14
Jobcenter Berlin Neukölln/Nazifa, Sonita, Valentina a Valentino
Alimanovicovci

Členský štát môže vylúčiť z poskytovania určitých nepríspevkových sociálnych dávok občanov Únie, ktorí prišli na jeho územie s cieľom nájsť si tam zamestnanie

Cudzinci, ktorí prichádzajú do Nemecka s cieľom získať sociálnu pomoc alebo cudzinci, ktorých právo na pobyt je odôvodnené len hľadaním zamestnania, nemôžu získať nemecké základné dávky („Grundsicherung“)¹. V rozsudku Dano² Súdny dvor nedávno konštatoval, že takéto vylúčenie je legitímne v súvislosti so štátnymi príslušníkmi členského štátu, ktorí na územie iného členského štátu prichádzajú bez toho, aby si tam chceli nájsť zamestnanie.

V tejto veci sa Spolkový sociálny súd (Bundessozialgericht, Nemecko) pýta, či je uvedené vylúčenie legitímne aj v prípade občanov Únie, ktorí prišli na územie hostiteľského členského štátu, aby si tam hľadali zamestnanie a v tomto štáte istý čas pracovali, pričom uvedené dávky sú zaručené pre štátnych príslušníkov hostiteľského členského štátu, ktorí sa nachádzajú v rovnakej situácii.

Táto otázka bola položená v rámci sporu, v ktorom proti sebe stoja na jednej strane Jobcenter Berlin Neukölln a na strane druhej štyria švédski štátni príslušníci: pani Alimanovicová, narodená v Bosne a jej tri deti Sonita, Valentina a Valentino Alimanovicovci, narodené v Nemecku v rokoch 1994, 1998 a 1999. Rodina Alimanovicovcov odišla z Nemecka v roku 1999 do Švédska a v júni 2010 sa do Nemecka vrátila. Nazifa Alimanovicová a jej dcéra Sonita boli od svojho návratu do mája 2011 pracovne činné v rámci niekoľkých krátkodobých zamestnaní nepresahujúcich jeden rok alebo získali pracovné príležitosti na obdobie kratšie ako jeden rok. Potom už nevykonávali nijakú pracovnú činnosť. Rodine Alimanovicovcov boli následne v období od 1. decembra 2011 do 31. mája 2012 priznané základné dávky, a to príspevky na zabezpečenie existenčného minima pre dlhodobu nezamestnaných („Arbeitslosengeld II“) pre Nazifu Alimanovicovú a jej dcéru Sonitu a sociálne príspevky pre poberateľov neschopných pracovať, pre deti Valentinu a Valentina. V roku 2012 príslušný orgán (Jobcenter Berlin Neukölln) napokon prestal dávky vyplácať, keďže usúdil, že na pani Alimanovicovú a jej najstaršiu dcéru ako na zahraničné uchádzačky o zamestnanie, ktorých pobyt bol odôvodnený len hľadaním zamestnania, sa dotknuté dávky nevzťahujú. Uvedený orgán preto z možnosti poberať príslušné dávky vylúčil aj ostatné deti.

V odpovedi na otázku nemeckého súdu Súdny dvor vo svojom dnešnom rozsudku konštatoval, že odmietnuť občanom Únie, ktorých pobyt na území hostiteľského členského štátu je odôvodnený iba hľadaním zamestnania, niektoré „osobitné nepríspevkové peňažné dávky“³, ktoré tiež predstavujú „sociálnu pomoc“⁴, **nie je v rozpore so zásadou rovnosti zaobchádzania**⁵.

¹ Cieľom týchto dávok je zabezpečiť existenčné minimum príjemcov.

² Rozsudok Súdneho dvora z 11. novembra 2014, Dano (C-333/13), pozri tiež [TK č. 146/14](#).

³ Tieto dávky sú definované nariadením (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72), zmeneného a doplneného nariadením Komisie (EÚ) č. 1244/2010 z 9. decembra 2010 (Ú. v. EÚ L 338, s. 35). V súvislosti s Nemeckom nariadenie cituje najmä dávky, ktorých cieľom je zabezpečiť základné životné potreby pre uchádzačov o zamestnanie. Spolkový sociálny súd dotknuté dávky kvalifikoval ako „osobitné nepríspevkové peňažné dávky“.

⁴ V zmysle smernice o „občanoch Únie“ (smernica 2004/38/ES).

⁵ Táto zásada je zakotvená v Zmluvách Únie a spresnená v článku 4 nariadenia č. 883/2004 a v článku 24 smernice 2004/38.

Súdny dvor konštatuje, že dotknuté dávky majú za cieľ zabezpečiť základné životné potreby osôb, ktoré si nevedia zabezpečiť svoje existenčné minimum, pričom sú predmetom nepríspevkového financovania prostredníctvom daní, aj keď sú súčasťou režimu zakotvujúceho okrem iného dávky zamerané na uľahčenie hľadania zamestnania. Súdny dvor rovnako ako vo veci Dano zdôrazňuje, že tieto dávky sa majú považovať za „sociálnu pomoc“.

V tejto súvislosti Súdny dvor pripomína, že občan Únie sa môže odvolávať na rovnosť zaobchádzania v porovnaní so štátnymi príslušníkmi hostiteľského členského štátu s cieľom získať prístup k sociálnej pomoci, akou je pomoc v prejednávanej veci, len ak jeho pobyt na území hostiteľského členského štátu dodržiava podmienky smernice o "občanoch Únie"⁶.

Pokiaľ ide o uchádzačov o zamestnanie ako v prejednávanej veci, Súdny dvor konštatuje, že existujú dve možnosti, ako im priznať právo na pobyt:

Ak je občan Únie, ktorý mal ako pracovník právo na pobyt, **nedobrovoľne nezamestnaný po tom, čo pracoval kratšie ako jeden rok**, a ak je zaevidovaný ako **uchádzač o zamestnanie** na príslušnom úrade práce, **zachová si štatút pracovníka a právo na pobyt najmenej na šesť mesiacov**. Počas tohto obdobia sa môže dovolávať zásady rovnosti zaobchádzania a práva na sociálnu pomoc.

Ak občan Únie **ešte nepracoval** v hostiteľskom členskom štáte alebo ak **šesťmesačná lehota uplynula**, nesmie byť z tohto členského štátu vyhostený, pokiaľ je schopný predložiť dôkaz, že si sústavne hľadá zamestnanie a že má skutočnú šancu zamestnať sa. V takomto prípade **však hostiteľský členský štát môže odmietnuť akúkoľvek sociálnu pomoc**.

Napokon Súdny dvor pripomína, že ak má členský štát v úmysle rozhodnúť o vyhostení alebo konštatovať, že osoba predstavuje v rámci jej pobytu neprimeranú záťaž pre systém sociálnej pomoci, musí vziať do úvahy individuálnu situáciu dotknutej osoby⁷. Súdny dvor však zdôrazňuje, že v prípade, akým je prejednávaná vec, **nie je takéto individuálne preskúmanie potrebné**, pretože **postupný systém zachovania štatútu pracovníka** vyplývajúci zo smernice o „občanoch Únie“ (teda systém, ktorý je zameraný na zabezpečenie práva na pobyt a prístupu k sociálnym dávkam), **sám zohľadňuje** rôzne faktory, ktoré charakterizujú **individuálnu situáciu** každého žiadateľa o sociálnu dávku. Okrem toho Súdny dvor spresňuje, že otázku, či priznanie sociálnych dávok predstavuje pre členský štát „neprimeranú záťaž“ treba posudzovať až po zoskupení všetkých predložených individuálnych žiadostí.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

⁷ Rozsudok Súdneho dvora z 19. septembra 2013, Brey ([C-140/12](#)).